

АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВЕКТОР ТА МЕХАНІЗМИ ПРИСКОРЕННЯ

Тези обґрунтовують механізм-орієнтований підхід до адаптації зарубіжного досвіду цифрової трансформації державного управління для України в рамках траєкторії європейської інтеграції. Цифрова трансформація тлумачиться як керована системна реконфігурація процесів управління, обміну даними, державних послуг та інструментів підзвітності на основі інтероперабельності, цифрової ідентифікації та рішень, захищених за проектуванням. Механізми прискорення визначаються як скоординований набір правових, організаційних, технологічних та компетентнісних заходів, що скорочують час впровадження та транзакційні витрати без створення нових інституцій. Пріоритет надається поетапному узгодженню, повторному використанню компонентів, узгодженню нормативних актів, інтеграції кібербезпеки та контекстно-залежному перенесенню міжнародно перевірених практик для українського управління.

Ключові слова: цифрова трансформація державного управління, адаптація зарубіжного досвіду, європейська інтеграція, інтероперабельність, механізми прискорення.

Актуальність теми зумовлена тим, що цифрова трансформація державного управління в Україні є ключовою умовою підвищення якості публічних послуг, інституційної спроможності та євроінтеграційної сумісності. Проблема полягає у розриві між швидкою появою міжнародно апробованих цифрових практик і обмеженою спроможністю їх оперативного, безпечного та нормативно узгодженого впровадження в національну систему державного управління. Метою дослідження є обґрунтування концептуально-прикладного підходу до адаптації зарубіжного досвіду цифрової трансформації державного управління для України через уточнення її змісту, визначення механізмів прискорення адаптації та виокремлення практично здійснених напрямів їх застосування без створення нових інституцій.

У межах цього дослідження *цифрову трансформацію державного управління* доцільно визначати як цілеспрямований, нормативно забезпечений і організаційно керований процес системної перебудови управлінських функцій, процедур, міжвідомчої взаємодії, роботи з даними та надання публічних послуг, у якому цифрові технології інтегруються в повний управлінський цикл (планування, прийняття рішень, реалізація, моніторинг, контроль) з метою підвищення результативності, підзвітності, сервісності та стійкості державного управління.

Відповідно, *механізми прискорення адаптації зарубіжного досвіду цифрової трансформації державного управління* пропонується розуміти як узгоджену сукупність правових, організаційних, технологічних, кадрово-компетентнісних та управлінсько-процедурних засобів, що забезпечують скорочення часу і транзакційних витрат на впровадження перевірених міжнародних практик за умов дотримання законності, кібербезпеки, захисту даних, адміністративної відповідальності та відсутності інституційного розширення.

Залучення досвіду конкретних країн є *доречним* лише за функціонально-інструментальним критерієм відбору, коли для України релевантними є не «країни-лідери», а верифіковані практики у критичних сферах державного управління (інтероперабельність, цифрова ідентифікація, повторне використання компонентів, безпечний обмін даними, стандартизація сервісної архітектури). У цьому контексті *показовими є*: естонсько-фінський досвід X-Road – як модель стандартизованої інтероперабельної взаємодії [1], данський MitID – як інфраструктурна основа масштабування електронних послуг [2], та фінський Suomi.fi e-Identification – як спільний сервіс ідентифікації, що зменшує дублювання рішень і витрати на підключення відомих сервісів [3].

Євроінтеграційний вектор адаптації зарубіжного досвіду цифрової трансформації державного управління для України доцільно структурувати навколо взаємопов'язаних нормативно-концептуальних *блоків*:

- 1) стратегічно-цільового (Digital Decade), який задає логіку координації та моніторингу цифрової трансформації;
- 2) інтероперабельнісного (Interoperable Europe Act, EIF), який формує рамку сумісності цифрових публічних сервісів і міжорганізаційної взаємодії;
- 3) ідентифікаційно-довірчого (eIDAS / European Digital Identity Framework), який визначає траєкторію розвитку

електронної ідентифікації та довірчих послуг;

4) сервісно-процедурного (Single Digital Gateway), який орієнтує на уніфікацію доступу до інформації, процедур і сервісної підтримки;

5) кібербезпекового (NIS2), який інтегрує ризик-орієнтовані вимоги безпеки у цифрові трансформаційні процеси [4].

З урахуванням чинної нормативної бази України та ресурсних обмежень механізми прискорення адаптації доцільно реалізовувати в межах наявної інституційної системи *через*:

- нормативно-правове узгодження (синхронізацію регламентів, технічних вимог і процедур);
- архітектурну стандартизацію та повторне використання типових цифрових компонентів;
- функціональну адаптацію міжнародних практик за критеріями сумісності (правової, організаційної, кібербезпекової, вартісної, масштабовальної);
- поетапне впровадження і портфельний підхід до цифрових ініціатив;
- інтеграцію безпекових і довірчих вимог у дизайн рішень (security/trust by design);
- кадрово-компетентнісне підсилення управлінських команд, що в сукупності зменшує колізії, дублювання, витрати та строки впровадження і підвищує сумісність та результативність цифрових сервісів.

Отже, адаптація зарубіжного досвіду цифрової трансформації державного управління для України має здійснюватися як керований процес селекції, перекладу та вбудовування міжнародно апробованих практик у національну адміністративну систему, а не як запозичення готових моделей. Теоретичне значення тез полягає в уточненні дефініцій «цифрова трансформація державного управління» та «механізми прискорення адаптації зарубіжного досвіду». Практичне значення полягає у формуванні реалістичного набору управлінських рішень – нормативного узгодження, архітектурної стандартизації, повторного використання компонентів, поетапного впровадження та компетентнісного посилення – які можуть бути реалізовані без створення нових інституцій і без надмірного бюджетного навантаження.

References

1. Hardy, A. (2024). Estonia's digital diplomacy: Nordic interoperability and the challenges of cross-border e-governance. *Internet Policy Review*, 13 (3). Retrieved from: <https://policyreview.info/articles/analysis/estonias-digital-diplomacy-nordic-interoperability>. DOI: <https://doi.org/10.14763/2024.3.1785> [in English].
2. Kingo, T., & Aranha, D. (2023). User-centric security analysis of MitID: The Danish passwordless digital identity solution. *Computers & Security*, 132. Retrieved from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167404823002869?via%3Dihub>. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cose.2023.103376> [in English].
3. Päiväranta, T., Smolander, K., & Yli-Huomo, J. (2019). Towards stakeholder governance on large e-government platforms-a case of Suomi. Fi. Proceedings from SCIS '19: *The 10th Scandinavian Conference on Information Systems*. (pp. 1-12). Retrieved from: <https://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1003&context=scis2019> [in English].
4. Corici, A., Podgorelec, B., Zefferer, T., Hühnlein, D., Cucurull-Juan, J., Graux, H., Dedović, S., Romanov, B., Schmidt, C., & Krimmer, R. (2022). Enhancing European Interoperability Frameworks to Leverage Mobile Cross-Border Services in Europe. Proceedings DGR '22: *The 23rd Annual International Conference on Digital Government Research*. (pp. 41-53). Retrieved from: <https://dl.acm.org/doi/epdf/10.1145/3543434.3543638>. DOI: <https://doi.org/10.1145/3543434.3543638> [in English].

DOI 10.34132/mspc2026.03.13.33

Denys Shabanov

ADAPTATION OF FOREIGN EXPERIENCE OF DIGITAL TRANSFORMATION OF PUBLIC ADMINISTRATION FOR UKRAINE: EUROPEAN INTEGRATION VECTOR AND ACCELERATION MECHANISMS

Theses substantiate a mechanism-oriented approach to adapting foreign experience of digital transformation of public administration for Ukraine within the European integration trajectory. Digital transformation is interpreted as a managed systemic reconfiguration of governance processes, data exchange, public services and accountability instruments on the basis of interoperability, digital identity and secure-by-design solutions. Acceleration mechanisms are defined as a coordinated set of legal, organizational, technological and competence-based measures that reduce implementation time and transaction costs without creating new institutions. Priority is given to phased sequencing, component reuse, regulatory alignment, cybersecurity integration and context-sensitive transferability of internationally tested practices for Ukrainian governance.

Keywords: *digital transformation of public administration, foreign experience adaptation, European integration, interoperability, acceleration mechanisms.*

Відомості про автора / Information about the author

Денис Шабанов, аспірант кафедри публічного управління та права, Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти». E-mail: shabanovd@dano.dp.ua, orcid: <https://orcid.org/0009-0000-0525-0779>.

Denys Shabanov, PhD-student of the Department of Public Administration and Law, Communal Institution of Higher Education «Dnipro Academy of Continuing Education» Dnipropetrovsk Regional Council, Dnipro, Ukraine. E-mail: shabanovd@dano.dp.ua, orcid: <https://orcid.org/0009-0000-0525-0779>.

© Д. Шабанов

Стаття отримана редакцією 25.05.2026.